

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae. In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-
clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-
phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De cleri abiectioe. Cap. 39

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

revelationes ad hunc passum deseruientes præterire nolui, in qua Christus ad clerum ait: Gladius meæ seueritatis in corpus tuum intrabit, qui à superiori capitis ingreditur, & sic profunde & valèter infigetur vt nunquam extrahat. Postea sequitur grauis maledictio cleri, Christo dicente: Maledico sacerdotibus ex mea iustitia: Maledictum sit omne quod de terra ad vtilitatem suam receperint, quia non laudat deum & creatorem suum: Maledicti sunt anni eorum quibus vixerunt inutiliter: Maledicti sunt oculi eorum quibus viderunt lumen cæli, non autem viderunt visionem dei, sed tenebras inferiores: Maledictæ sunt aures eorum, quibus vana & non diuina audierunt, & de cætero audient clamorem inferni: Maledictus est gustus eorum, quo hic gustauerunt temporalia dulcia, illic gustabunt perpetuo amarissima: Maledictus sit odoratus eorum quo delectabilia odorauerunt, sed in futurum foetorem sulphureum habebunt: Maledictus sit tactus eorum, quo me indigne tractauerunt, sed de cætero tangent ignem infernalem: Maledicti sunt à cælo & terra, creaturisq; omnibus, quæ obediunt deo, quem clerici spernunt. Et infra: Malis pastoribus veniet iustitia Christi & citius subtrahentur, & non protrahetur iudicium eorum, sed veniet eis horribile, & rapientur à delictis ad confusionem.

VIII § Iterum Christus ait: Veniam sacerdotibus cum septem plagis, priuabuntur enim omnibus que dilexerunt, eijciuntur à conspectu dei & iudicabuntur in ira eius, tradentur dæmonibus, patientur absque requie, continentur ab omnibus, egebunt bonis omnibus, malisq; omnibus abundabunt. Similiter & alii septem corporalibus malis flagellabuntur, sicut filii Israel, qui (vt patet ex decursu veteris testamenti) sæpe flagellati sunt gladio, peste, fame, terræ motu, inundatione, frigore aut siccitate. Et infra: Honores eorum conuertentur in opprobrium & pudorem: & ruina ipsius ecclesiæ erit tam magna, quod vix reedificabitur, & desiderabilia eorum erunt in ruinas & ipsi in contemptum. Et infra: Elephas non habens iuncturas, ideo quiescendo stat ad arborem inclinatam, non attendens arboris putredinem vel inclinationem, nec temporis breuitatem, ruet igitur cum arbore quando se stare putat. Muri autem ecclesiæ dissoluentur calore & aquis, quia de iniquis ædificati sunt: Ideo laborandum est vt clerus continentius viuat, intentam potius minuatur, auariciam deponat, humilitatem & timorem assumat: Alioqui in tribulationibus humiliabitur & ruina eius tam grandis erit, vt etiam in terris alijs audietur.

IX § Ex præmissis prophetijs & revelationibus (proh dolor) apparet, nauiculam Petri misere periclitatum iri vsq; ad necem, quia tempestatibus & fluctibus iactabitur: Non autem penitus submergetur, quia non peribit lex à sacerdote neq; consilium à sapiente, Sed clerus plectetur, qui contra iuris communis statuta in vita & honestate clericali plurimum exorbitat: Nam clerici ab inhonestis locis, suspectis personis & scissis vestibus, alijsq; vanitatibus minime abstinent. Qui deo militare deberent, contra apostoli præceptum, secularibus negotijs se implicat. Derelinquunt vnum deum & mens ministrant. Ipsi præterea ambitiosi & avari pluralitatem beneficiorum & dignitatum amplectuntur: Qui vni beneficio præesse non sufficit, plura occupat, in quorum nullo residet, vel multa in vnum redigit, quod vniionem nuncupant: Fructus ecclesiasticos & eleemosynas, quas ex beneficijs capiunt vel potius rapiunt (quoniam in his pauperes defraudant) absumunt in crapula, superbia, ludo, venatione seu in alio luxu. Hinc dominus noster Christus in Birgitta de clero inquit: Nūquid non credit clerus & cardinales & episcopi quod de eleemosynis meis quas ipsi non cum timore & deuotione comedunt, sed deuorant sine fructu, non exigam rationem: aut nūquid credunt quod animæ quarum erant bona illa, de quibus ipsi superbiunt, non petant in conspectu meo vindictam? Vere iudicabo diligenter & scrutabor, quia ratione leuatis oblationes meas, Et homines ac angeli iudicabunt eos. Ego quippe & amici mei dotauimus ecclesiam, vt clerici quietius seruiret mihi: At nunc nec clerici viuunt vt amici, nec orant vt audiatur. Ideo merito sunt abiiciendi.

De cleri abiectioe. Cap. XXXIX.

Zachariæ

1. Bir. 41. &
c. 47.

4. Bir. 43
3. eo. §. 4 &
J. ca. 39. §. 6.
4. Bir. 62

4. Bir. 125

4. Bir. 130.

Mach. 14
Luca. 22.
Hiere. 18
De vi. & de
ho. cle. & co
ha. cle. mul.
per to
2. Timo. 2
Acto. 6.
De cle. non
residē.

9. Bir. 70

Zacha. 3

Luca. 6.

Z Acharia pronosticum pro pudoriam perhibet adimpl etum, ubi prae uiderat Iesum esse indutum uetibus sordidis, & stare ante faciem angelus, qui ait ad circumstantes: Auferte uergetur sordida ab eo. Hinc idem Iesus ad ecclesiam, qui aufert tibi uergetur, etiam tunicam noli prohibere. Istud uero indumentum sordidum est, clerus sordidis peccatis maculatus.

LC. 56. §. 1

§. à capso.

.19. usque ad ca. 25

§. c. 38. p. 10. Let. 26

Prouerb. 25

Leui. 14.

Matth. 21

Ioh. 15.

Matth. 15

Hiere. 31.

Hiere. 8.

Cath. Senē.

c. 116. & .120.

De libello of

ficij. §. 6. ifi.

& §. c. 31 §. 4

& j. cap. 48

§. 10

Luca. 20

Matth. 8

Matth. 13

Iohan. 2.

Matth. 5

De Sale.

Marci. 9

Psal. 106

Disti. 93. sa-

cerdot.

Disti. 43. sit

rector

Marci. 9

De cōse. dif.

4. ca. sal.

2. q. 7 nō oēs

Luca. 14

24. q. 1. mi-

ra. in fine

Vincētū de

fine mundi

Psal. 55

Cath. Senē.

ca. 116. in fin.

& ca. 120

I § Quocirca ob innumera peccata, quae uergetur ecclesiastici in dei contumeliam turpiter committunt, ut supra per nonnulla capitula annotatur, his nostris infelibus temporibus non solum acerbū flagellum proculdubio deus clero infliget, de quo in proximo capitulo dictū est; Sed etiam auferet malas bestias de ecclesia, ac rubiginē de argento ut egrediat uas purissimum: Eruent quoque de ecclesia lapides reprobī, alijque pro eis lapides reponent. Et sic dominus malos male perdet, & uineam suā, id est, ecclesiam alijs locabit agricolis, id est, pastoribus, qui reddēt ei fructum temporibus suis. Et si in eo, ceu uera uita, quispiam palmes non manserit, neque fructū bonum tulerit is inutilis palmes mittet foras, & arefcet, ac colligent eum, & in ignem mittent, ut comburat. Mala nempe plantatio eradicabit. Rursus per Apostolum ait dominus: Consummabo super domū Israel testamentū nouum, quoniam ipsi non permanserunt in testamento meo, ideo neglexi eos. Item apud Catharinā Senē. A ministris meis non fit mihi debita reuerentia, ideo honor eorum diminuet, ac ob sua peccata persecutionem sustinebunt. Et infra: Si sacerdotes uitam suam emendare neglexerint, dignitas sacerdotalis redundabit eis hic in ruinam, illic ad ignem aeternum dirigendis. Respondit denique saluator ad quaestionem, quid dominus facturus sit malis colonis, dicens: Veniet dominus & perdet colonos istos, dabitque uineam alijs. Et alibi: Dico uobis, multi ab oriente & occidente ueniet & recumbent cum Abraham in regno caelorum. Filij autem regni eiciantur in tenebras exteriores: Ibi erit fletus & stridor dentium.

II § Ad hoc facit quod idem saluator praecipit, dicens: Auferte ista hinc, & nolite facere domū patris mei domū negotiorum. Et alibi ad sacerdotes promittit: Vos estis sal terrae, quod si sal euauerit, id est, si uita & doctrina uestra, amplius non ualuerit, in quo saliet, id est, & discet, ad nihil ualet, scilicet clerus ultra nisi ut mittat foras, id est, eiciat ab ecclesia, & spoliat bonis, & conculcet ab hominibus utpote peruersis. Nota per primū sal denotat clerus, per secundū aut sal significat doctrinā cleri. Hinc est illud Marci: Omnis uictima sale saliet, per uictimam intelligit humanum genus, quod docendum est a clero, & ita deus posuit terram fructiferam in saluginem a malitia inhabitantium in ea. Ideo in Marco sequitur: Bonum est sal, id est, uerbum dei uel sapientia cleri. Quod si sal, id est, clerus insulsus fuerit, in quo illud, utpote humanum genus per uictimā designatū, condietis, quasi respondeat in nullo. In Canonibus quoque alter sal ab altero distinguit. Nam beatus Petrus dicebat unum sal terrae, esse sacerdotes & praelatos. Alter sal esse celestē sapientiam. Hinc in Marco ueritas dicit: Salem in uobis & pacē habete inter uos, hic per salem iuxta Gregorij expositionem, uerbi sapientia congnat. Quam in omnibus sacrificijs & opibus nostris offerre debemus. Sal autem insatuatus dicitur malus praelatus. Qui ad nihilū prodest, nisi ut proniciat foras, & a porcis conculcet. Per porcos significantur demones qui dominantur malis praelatis quasi pecoribus suis.

III § Siquidem distinctionem facit Vincentius, dicens: Alter sal est sapientia clericorum, condians & conseruans terrestres homines a putredine flagitiorum. Clerici uero bonis exemplis, & sanis doctrinis conseruare debent animas hominum in uirtutibus. Et quum ille secundus sal euauerit, quia uita & doctrina clericorum ad nihilum redacta fuerit, tunc primū sal, id est, clerus ad nihil ualet ultra, nisi ut mittatur foras a beneficijs & dignitatibus, & conculcet ab hominibus ei infestis, & clamet. Conculcauit me homo tota die impugnans, tribulauit me: conculcauerunt me inimici mei. Qui secundum Vincentij opinionem, a deo terribiliter clerum conculcabunt, ac si essent infideles & rabidi. Quinimodum impij laici & magis indignabuntur contra ecclesiasticos quo se de eis deo sacrificium facere putabunt si quando eos persequuntur. De quibus dominus apud Catharinā Senē. ita loquitur: Persequutores cleri, assumunt sibi officium demonum qui conantur Christi fide-

§. c. 33. §. 3.

& j. c. 55. §. 3

§. c. 30. §. 12

& j. ca. 44.

§. 7

§. c. 37. §. 4.

& j. c. 47 §. 2

§. c. 15. §. 6

§. ca. 18. §. 8

& 12. §. c.

j. eo. §. 6.

§. c. 14. §. 7.

& j. c. 42 §. 11

j. c. 47. §. 5

j. c. 46. §. 4.

in fine

§. c. 38. §. 9

j. eo. §. 4

Leui. 2

§. c. 17. §. 13.

§. c. 32. §. 11.

& j. eo. §. 6.

in fine

§. c. 23. i. pri.

§. ca. 38. §. 9.

& j. c. 41. §. 5.

§. c. 17. §. 1

sti fide-

fi fideles à salutis via ducere, à gratiæ statu amouere & in culpas iniicere peccatorum. Sic illi ceu membra diaboli, rebelles ecclesiæ à qua renati & educati sunt ministros ipsius ecclesiæ subuertere nituntur. Et sic sub furo corrigendi defectus ministrorum meorum tangunt Christos meos. Quemadmodum hodie Lutherani petulant, vitia cleri & abusus ecclesiasticos taxare sinulando, perniciosissimam seditionem immitti vulgo inculcant, feroces germanorum animos ad necem cleri incitando. Nempe sacerdotum inique viuentium defectus odire licet, nõ iudicare, quorum iudicium soli deo referuat, quia Christi domini sunt, Ideo eorum autoritas est reuerenda intuitu dei, sua sacra per ipsos sacerdotes ad nos mittentis. Quos etiam tangi dominus per prophetam prohibet.

III § Et subdit Vincentius: O si scirent clerici, qua ratione deus promittet eos persecutionem pati, propter peccata scilicet sua, credo q̄ cibus eorum esset ipsis felcum aceto mixtum. Priuabuntur enim beneficijs & dignitatibus ex euangelica prænotione, quia ad nihil valent, nisi vt mittantur foras. Non enim remanebit aliquis beneficiatus qui non spoliatur sua præbenda, quia purificandi sunt filij leui à sua malitia, à qua se sponte purificare noluerunt, maxime ambitio si, qui se illegitime ingerit in patrimonium Christi, sunt repellendi, sicut Chore, Dathan, & Abyron principes populi aduersus Moysen insurgentes, sub quorum pedibus dirupta est terra, & aperiens os suum, deuorauit illos cum tabernaculis suis & vniuersa superbia eorum. Ita modo egredietur ira à domino & plaga in clerum desæuiet. Habetur namq̄ in diuino responso, quemadmodum dominus repulit altare suũ & maledixit sanctificationi suæ, inquit: Quia tu scientiã repulisti, ideo repellã te ne sacerdotio fungaris mihi, auferet enĩ factio lasciuientium. Nam rex Asa perhibetur rectũ fecisse ante conspectũ domini, eo q̄ abstulit effeminatos de terra, expugnauitq̄ vniuersas sordes. Et secundum Augustinũ, Ad omnes iniquos & impios illa vox dñi valet, Auferetur à vobis regnũ dei & dabitur genti facienti fructus eius. i. iustitiam. Vnde Methodius reuelauit, dicens: Et tollitur honor à sacerdotibus, & supprimitur mysterium dei, & quiescet omne sacrificiũ ab ecclesijs, & erunt sacerdotes sicut populus in eodẽ tempore, hoc est, in septimo hebdomatico in quo impræsentia sumus.

V § Porro in clero iam verificatur illud præconium: Constitue super eum peccatorem, & diabolus stet à dextris eius. Quum iudicatur, exeat cõdemnatus, & episcopatum eius accipiat alter, ac eniciatur de habitationibus suis, Scrutetur scenerator omnem substantiam eius, & diripiant alieni labores eius. Dominus enim abominatus est hæreditatem suam, & tradidit eos in manus gentiũ. Dauid præterea in typo huius abiectionis, loco clericorum ad deum orauit, dicens: Nũc autem repulisti & cõfudisti nos, posuisti nos opprobrium vicinis nostris, subnationem & derisum his qui sunt in circuitu nostro. Quoniam humiliasti nos in loco afflictionis, & cooperuit nos vmbra mortis. Quare faciem tuam aduertis, obliuisceris inopiã nostrã & tribulationis nostrã, quia humiliata est in puluere anima nostra, conglutinator est in terra venter noster. Item in Catharina Senen dicitur: Clerus ex superbia cadet ab altitudine sacerdotalis dignitatis in profundum miseriã vt diabolus, quia qui se exaltat, humiliabitur.

VI § Demum de cleri abiectione in pluribus locis Birgittæ ponitur: In primis de summo pontifice Petrus ad Christum inquit: Hæc est vera iustitia, vt papa, qui sedet in sede tua & opera habet luciferi, amittat cum contemptu selem in qua præsumpsit sedere, & particeps sit pœnæ luciferi. Ecce peruersus papa cõdemnatur vt diabolus. Rursus Christus ad papam: Sedes tua demergetur quasi lapis ponderosus qui non subsistit antequam venerit in nouissimum profundũ, Digni. i. afflores ardebunt igne sulphureo & inextinguibili. Brachia tua. i. vicarii, qui ad animarum profectum extendi deberent, sed extenduntur ad vtilitatẽ propriam & mundi honorem, iudicabuntur pœna, quam exprimit Dauid, Fiant filij eius orphani & vxor eius vidua. Vxor quidẽ est anima, quæ relinquet à gloria cœlesti & erit vidua à deo. Filij eius. i. virtutes, quas habere videbãtur, & simplices mei, qui sub ipsis erant, separabuntur ab eis, & dicitur: Nõ erunt cum alijs

Pfal. 104
Lutherani.

11. q. 1. sacerdotibus circa medium.
Pfal. 104
Vincentius de fine iudi.
Mat. 5

Malach. 3
Nun. 16. 26

Thren. 2
Osee. 4
Amos. 6
3. Reg. 15
23. q. 7. si de reb. Mat. 21
Methodius,

Pfal. 108

Pfal. 105

Pfal. 43

Ca. Se. c. 128
& c. 129
Luc. 14

1. Bir. 41.

Pfal. 108

N alios

- alios deuoluētur, & ipsi pro dignitate confusionem æternam habebunt. Deinde ornatus capitis eorum demergetur in lutum inferni, & nunquam consurgent vt sicut hic per honorem & superbiã super alios ascēderūt, sic in inferno præ alijs demergentur adeo profunde, vt eis impossibile sit resurgere. Et infra: Nā si etiã papa expulsus esset a papatu suo, melius esset q̄ humiliaret se, faciendo cōcordiam, quã liti inhæredo, antequã propter eum tot animæ perirent in æternam damnationem, quæ animarum damnatio sic aperta est, vt ad illam pleriq; quasi laborent. Birgitta forsan in spiritu præuidit horrendas in Christianum sanguinem cades, quibus tempore nuper transacto crudelis pastor Iulius secundus occasionem præstitit, & suam curam pastorem in factiones fixit. At quis satis dicetur potest quanta sanguinis innocentis effusio & perditionis labes processerit ex eiusdē Iulij, pluriumq; aliorū pontificū factionibus? Sed qui scandalizat vnū duuntaxat de pusillis istis qui in Christum credunt, expedit ei vt suspendatur mo la asinaria in collo eius, & demergatur in profundum maris.
4. Bir. 143 VII § Sequitur in Birgitta de exterminio sedis Romanæ: Ob quam rem beata Maria inquit: Roma est quasi ager, super quo zizania exereuit. Ideo prius debet mundari cum acuto ferro, deinde igne purgari, postea arari cum iugo boũ. Illi enim vrbi præparatur talis pœna, quasi iudex diceret, excoria totã pellem, extrahe totum sanguinem, & excide omnem carnem.
4. Bir. 57 VIII § Nota, licet post natiuitatē Christi, Roma (quæ autoritate plurimū conciliorum loco capitis est vniuersæ ecclesiæ) ter destructa est. Primo à Cōstante Cæsare. Secundo à Soldano rege Sarracæ norum tempore Gregorij quarti. Tertio per imperatorem Fredericum primum, vt habetur in Cronicis, tamen in prædicta Birgittæ reuelatione intelligitur quarta vrbs destructio prope futura, de qua habet in libro Cyrilli Episcopi. Antequam ecclesia renouetur, permittet deus, vacante papatu, maximã schismata oriri inter Romanos & imperatorem. Qui de sua confusus potentia, nitetur constituere papam pro suo libitu. Itali autē resistere conabuntur aquilæ grandi. Quæ, furore incensa, cū Alemanis cæterisq; gentibus ferocibus armata manu Romam intrabit. Prælatos & religiosos ciues trucidabit, in cæterum quoq; clerum adeo sæuiet, vt aliqui coronas suas abradi faciant, alij fugam ad montes, syluasq; dabunt. Hæc prophetia partim est incœpta Nam proximis temporibus, videlicet ab anno. 1510. Italia, quæ per Romã intelligitur, intolerabiles, infinitasq; calamitates hactenus passa est, per longæua & immania bella. Necnon adhuc indies maior timetur fieri eiusdem Italiæ ac etiã Germaniæ & Galliæ deuastatio in gladio forinseco vel intestino, alijsve horrendis plagis, quæ euenient ob detestanda peccata tam laicorum q̄ clericorum. Quam obrem latina ecclesia (vt iam sequitur) plagas sustinebit ac diuino bono carebit, Nempe peccata nostra prohibent bonũ à nobis. Nauicula autem Petri penitus non extinguetur, sed reformabitur.
2. q. 7. beati Cyrillus
- Hiere. 5
- Hiere. 6
Nuñ. 16
2. par. 6
- Esa. 14
Luc. 12
- Amos. 3.
- Hiere. 6. 15
- De generalibus plagis modernæ Christianitati imminētibus. Ca. XL.
I Sta Latina ecclesia est ciuitas visitationis omnis calumnia in medio eius. Iniquitas & vastitas audiet in ea corã dño semper infirmitas & plaga. Iam em̄ egressa est ira à dño, & plaga defauit. Siquidẽ superatus fuerit populus ab inimicis & clausa cælo pluuia non fluxerit & fames orta fuerit in terra ac pestilentia, erugo & aurugo, locusta & bruchus, hostesq; vastatis regionibus portas obsederint ciuitates, omnisq; plaga & infirmitas presserit. Dominus itaq; cõteret baculũ impiorū in indignatione plaga insanabili. Et seruus qui scit, sed non facit voluntatē dñi, plagis vapulabit multis. Vnde elicitur, illis plagis specialiter Christianos fore affligēdos, ad quos deus per prophetã inquit: Tantũmodo vos cognouit ex omnibus cognationibus terræ, ideo visitabo sup vos iniquitates vestras. Et ecce per Hieremiam verbũ dñi factum est eis in opprobrium, & nõ susceperunt illud. Ideo furore plenus est dñs, qui ait: Visitabo super eos quatuor species, scilicet gladium ad occisionem, canes ad lacerandũ, volatilia cæli & bestias terræ ad deuorandũ & dissipandũ. Tu reliquisti me, abijisti retrorsum. Ideo extendam manum meam super te, & interficiam te.

Cerni-